

Posudek školitele diplomové práce (DP)

Lubomír Kubíček, Tábory lidu v Čechách v 19. století. UK FF, Ústav hospodářských a sociálních dějin 2014, DP, 100 s. včetně příloh.

Téma DP pana Kubíčka se odvíjí z jeho bakalářské práce „Hořice: veřejný život ve městě mezi léty 1860 – 1868“ z r. 2011, kterou jsem rovněž vedl. Ve svém posudku jsem tehdy konstatoval mj., že „těžištěm Kubíčkovy výkladu je průběh války r. 1866, kdy se z Hořic stal jeden z největších lazaretů v kraji. Po ní zde navíc propukla nebezpečná epidemie cholery. Celkově se však zdá, že město, jež nebylo boji přímo zasaženo, se z válečné katastrofy zotavovalo za pomoci rakouského státu rychleji, než se dalo původně očekávat. I proto se mohli jeho obyvatelé čile a zároveň i sebevědomě zapojit do tehdejších táborů lidu i jiných národních akcí“.

Nyní se p. Kubíček soustředil na vlastní problematiku táborů lidu v letech 1868 – 1871, jež probíhaly se značnou intenzitou též v severovýchodních Čechách (Hořice v Podkrkonoší, Chlum u Hradce Králové, Zvičina, Levín, Konecchlumí, vrch Gothard a Petruškovy vršky). Regionální záběr svého textu však opomněl v podtitulu bohužel zdůraznit. Ve své historické deskripci akcentuje jednak model jejich organizace ve vazbě mezi pražským ústředím a Podkrkonoším. Dále jde o scénáře jejich průběhu (viz agitátoři, spolky a úřední povolení resp. nepovolení). Pokud to bylo možné, obsahově rozebírá i projevy, jež byly u této příležitosti předneseny, a potom přetištěny v novinách, či staly předmětem, resp. podkladem vyšetřování a soudního řízení. Autor přitom potvrzuje tezi, že šlo o aktivity českých středních vrstev, jichž se příležitostně zúčastnilo i dělnictvo. Jeho text prohlubuje naše znalosti také s ohledem na symbolickou kapacitu místa, kde se tábory konaly, tj. její hlubší historický rozměr, jenž tak byl prodlužován a „redefinován“ v současnosti.

Zvlášť patrný je fenomén solidarity mezi jejich organizátory a účastníky. Tuto skutečnost mohl autor ještě vyzvednout, jak se zřetelem na prudký vzrůst občanského sebevědomí tehdejších středních vrstev, tak na nepřehlédnutelnou skutečnost, že jeho „tmelem“ se stal moderní český nacionalismus. Obě tyto skutečnosti se projeví u příležitosti trestních postihů organizátorů táborů lidu také v Podkrkonoší. Přínos této DP pak spatřuji v biografických jejich čelných organizátorů (Karel Čížek, Antonín Kotík, s. 67 ann., 74 an.), jež opět potvrzují názor o klíčové roli místní samosprávy, publicistiky a jejich propojení s místními spolky v utváření moderní veřejnosti a její politizaci. Podobně hodnotím příběhy těch, jež byli díky své účasti na táborech věznění. V této souvislosti (ostatně jako v průběhu těchto akcí) vystupuje do popředí performativní stránka věci, již by bylo možno posoudit hlouběji jak v kontextu českých národních slavností v 19. století, tak jako utváření nového typu symbolické reprezentace vůdčích osobností v české národní společnosti skrze „vládní útisk“.

Dílčí novum posuzované DP se projevuje ve snaze stručně popsat osudy místních úředníků, kteří se podíleli tak či onak na potrestání organizátorů táborů lidu a díky tomu nemohli mezi svými spoluobčany takřkajíc „vydržet“ (Alois Moštenský, Eduard Sponner, s. 87 ann.). Závěrem konstatuji, že autor ve své diplomové práci využil jak publicistické, tak i tištěné a archivní prameny, jež je dnes ovšem možno kolektovat v jejich větší úplnosti jen se značnými časovými nároky. Tato okolnost a zřejmě i jistý spěch a tudíž i menší odstup od tématu včetně jazykových nedostatků (viz mj. závěr DP) způsobily, že tento kvalifikační text hodnotím *mezi stupněm velmi dobře a výborně*.

